

Kerületi helyettes ügyész-ként, majd Erie megye sheriffjeként szigorú és megvesztegethetetlen tisztviselőnek bizonyult. Buffalo polgármestereként sorra megvétózta a vállalkozókkal kötött korrupciós szerződéseket. New York állam kormányzójaként pedig szembeszállt a pártfőnökökkel, megvétózta a pazarló és vesztegetésre utaló törvényjavaslatokat, majd aláírta az állam közszolgálati-reform-törvényét. Sikerei és népszerűsége miatt a demokraták 1884-ben elnökjelöltjükké választották.

A választáson vad sárdobálás folyt, s Clevelandet azzal vádolták, hogy törvénytelen gyermeke van. (Valójában egy nős barátja helyett vállalta egy prostituált gyermekének apaságát és támogatását.) Amikor viszont a demokraták is összegyűjtöttek mindent, amivel Cleveland ellenfelét megvádolhatták, ő apró darabokra tépte és elégette a dokumentumokat, e szavakkal: „E választási hadjáratban a mocskolódás legyen a másik fél monopóli-

AZ EGYESÜLT ÁLLAMOK 22. ÉS 24. ELNÖKE

GROVER CLEVELAND

1885. MÁRCIUS 4.-1889. MÁRCIUS 4.

1893. MÁRCIUS 4.-1897. MÁRCIUS 4.

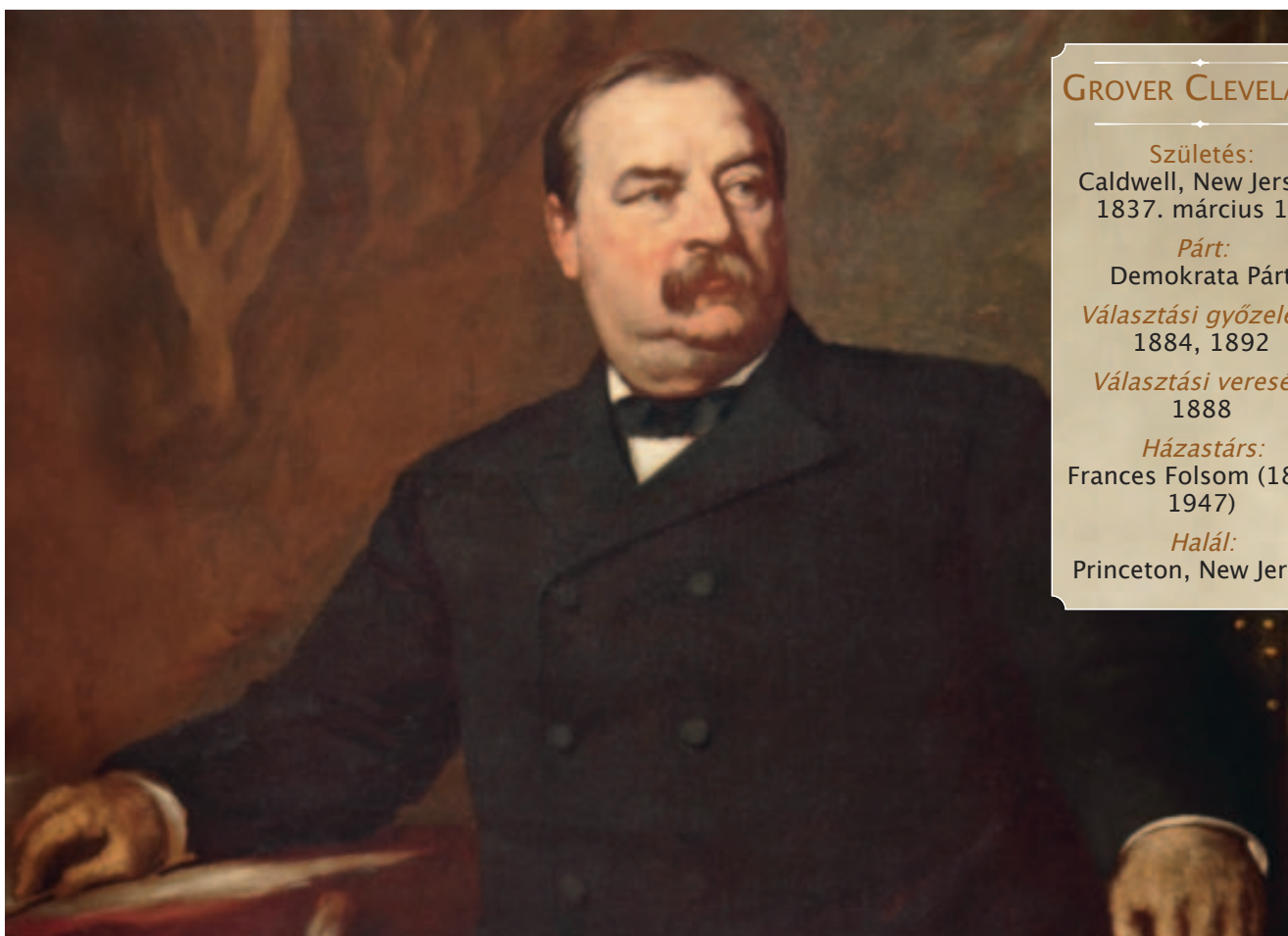
GEORGE WASHINGTON MÉG ARRA KÉSZÜLT, HOGY RÉSZT VESZ A SZENÁTUS ÜLÉSEIN, ÉS SZOROSAN EGYÜTTMŰKÖDIK A KONGRESSZUSSAL. JEFFERSON MINDEN FONTOSABB DÖNTÉST SZEMÉLYESEN HOZOTT MEG, DE ELJÁTSZOTTA, HOGY HALLGAT A KÉPVISELŐKRE ÉS A SZENÁTOROKRA. MADISON ÉS MONROE ÚGY VÉLEKEDETT, HOGY TULAJDONKÉPPEN A TÖRVÉNYHOZÓ HATALOMNAK KELLENE VEZETNIE AZ ORSZÁGOT, S ŐK CSAK HŰSÉGESEN VÉGREHAJTJÁK MAJD AZ ÖNZETLEN HAZAFIAKBÓL ÁLLÓ KONGRESSZUS TÖRVÉNYEIT. AZ 1830-AS ÉVEKBEN AZONBAN ANDREW JACKSON RADIKÁLISAN ÁTALAKÍTOTTA AZ ELNÖKSÉGET: A TÖRVÉNYEK PUSZTA VÉGREHAJTÓJÁBÓL HATÁROZOTT, VEZETŐ SZEREPET BETÖLTŐ POLITIKAI HATALOMMÁ VÁLTOZTATTA, AMELY SAJÁT ELVEI ÉS CÉLJAI MEGVALÓSÍTÁSÁÉRT KÜZD – AKÁR A KONGRESSZUSSAL SZEMBEN IS. ÉZT A VONALAT VITTE TOVÁBB LINCOLN, AKI A POLGÁRHÁBORÚ RENDKÍVÜLI KÖRÜLMÉNYEIRE HIVATKOZVA ERŐSÍTETTE MEG AZ ELNÖKI HIVATALT. AZ ELNÖKI HATALOM FÜGGETLENSÉGÉT VÉGÜL CLEVELAND BIZTOSÍTOTTA A KONGRESSZUS MINDENHATÓ VEZETŐIVEL SZEMBEN.

uma!” Rendkívül szoros küzdelemben nyerte meg a választást, s beköltözhetett a Fehér Házba, amelyet huszonnégy évvel korábban hagyott el az előző demokrata párti elnök.

A történészek afféle negatív elnöknek nevezik őt, aki azt tartotta kötelességének, hogy megakadályozza a rosszat, a korrupciót és a pazarlást, de úgy vélte, semmit sem kell tennie a jó ügyek érdekében. Azt hangoztatta, hogy a szövetségi kormányzat egyetlen társadalmi csoportot sem részesíthet támogatásban, mert ezzel aláásná az öntevékenység és az önkormányzatiság republikánus erőit. Szerinte az állampolgárnak nem segílyt kell várnia a kormányzattól, hanem takarékoságot, becsületességet és igazságos-

A testes, bikanyakú, indulatos, de barátságos férfi csak középiskolát végzett, s munka mellett szerzett ügyvédi oklevelet. Becsületes, megbízható embernek tartották, akinek az életét a munka töltötte ki.

GROVER CLEVELAND

Születés:

Caldwell, New Jersey,
1837. március 18.

Párt:

Demokrata Párt

Választási győzelem:

1884, 1892

Választási vereség:

1888

Házastárs:

Frances Folsom (1864–
1947)

Halál:

Princeton, New Jersey,

ságot. Olyan vezetést biztosított az Egyesült Államok számára, amelyet választói vártak tőle: megbízható, becsületes, konzervatív – és rendkívül ötlettelen, fantáziátlan kormányzatot.

Megpróbálta érdem – és nem pártállás – szerint osztogatni a hivatalokat, de aztán engednie kellett a demokrata pártvezérek követeléseinek. Mindazonáltal kétszeresére növelte azon hivatalok számát, amelyeket a közszolgálati bizottság ellenőrzése alatt működő, nyílt vizsgarendszer segítségével töltöttek be. Takarékosagra törekedve az elé kerülő törvényjavaslatok kétharmadát megvétőzte, azt is, amellyel a Kongresszus 1887-ben járadékot kívánt biztosítani a polgárháború minden sebesült katonájának, valamint az elesettek rokonainak. Ezzel jelentősen csökkentette saját esélyeit a következő elnökválasztáson.

Megvédelmezte az elnöki hivatal önállóságát. Amikor a republikánus szenátorok az elbocsátások okairól szerettek volna tájékoztatást kapni, kifejtette, hogy az elnöknek joga van bizonyos információk visszatartásához. A republikánus többségű Szenátus azzal fenyegette, hogy érvényteleníti a kinevezéseit, de Cleveland 1886 márciusában az elnöki hatalom függetlenségének védelmében közvetlenül a társadalomhoz fordult, amely támogatta őt. A Kongresszus 1887-ben vissza is vonta a hivatali időtartamról rendelkező 1867-es törvény eredeti formáját, amellyel még Andrew Johnstont próbálták megfosztani az elnöki hatalom egy részétől. Ezzel a Kongresszus elismerte az elnöknek azt a jogát, hogy a végrehajtó hatalom hivatalában önállóan nevezze ki és bocsássa el a hivatalnokokat.

Aláírta az államközi kereskedelem törvényét (1887), amellyel bizottságot alakítottak a vasúti szállítási árak felülvizsgálatára. Ez volt az első kísérlet a nagyvállalkozók üzleti ügyeinek szabályozására a társadalom szélesebb rétegei érdekében. Elfogadta a Dawes-törvényt (1887), amellyel lehetővé vált, hogy az indián rezervátumok nagy részét felosztsák családi birtokokra. Ezzel azonban azoknak ártott a legtöbbet, akiknek segíteni kívánt: a földközösség felszámolásával az indiánok nem változtak át farmerekké, s magántulajdonukba adott földjeik nagy része csalás vagy ügyeskedés következtében a fehérek kezére került.

1887-ben Cleveland – a kincstár bevételi többletére hivatkozva – a vámok mérséklésére szólította fel a Kongresszust. Ezzel a fogyasztási cikkek árát és a meggondolatlanul osztogatott járadékokat akarta csökkenteni egy takarékosabb kormányzat érdekében. A nagyiparosok azonban felháborodtak, s a republikánusok a hazai ipart védő és magasabb béreket biztosító vámok védelmére keltek. A járadékosok pedig természetesen arra a pártra szavaztak, amelyiktől a pénzt kapták. Sokak szerint Cleveland megnyerte volna a következő választást, ha nem próbálja csökkenteni a költe-

kezést. Ő azonban így vélekedett: „Nem akartam, hogy úgy válasszanak meg, hogy a nép nem tudja, melyik oldalon állok. Pártszempontból talán hibát követtem el, de a fenébe is, igazam volt!”

Cleveland volt az egyetlen elnök, aki egy választási vereség után másodszor is visszatérhetett a Fehér Házba. Ezt Benjamin Harrison elnök ügyetlenségének és a republikánus vámpolitika népszerűtlenségének köszönhetette. Második elnöksége első évében azonban kirobbant a század legnagyobb gazdasági válsága, s Clevelandnek, aki előző kormányzata idején a bevételi többlettől szeretett volna megszabadulni, most a kincstár deficitjét kellett csökkentenie különféle intézkedésekkel. Százmillió dollár értékben államkötvényeket adott el aranyért, majd kölcsönt vett fel a Morgan-féle banktól. Ellenfelei ezt úgy értelmezték, hogy az elnök „eladja” a nemzeti kormányzatot, pedig valójában nem akarta kockáztatni az üzleti körök bizalmát. Ezzel sikerült stabilizálnia a pénzügyeket s csökkenteni az arany kiáramlását.

A Wilson–Gorman-féle vámtörvény az átlagosan 48,4%-os vámokat 41,3%-ra csökkentette (1894). A sokkal komolyabb csökkentésre törekvő Cleveland fel volt háborodva, de jobb megoldás híján en-

gedte, hogy a törvényjavaslat az aláírása nélkül törvényerőre emelkedjen. A törvény rendelkezett a jövedelemadó bevezetéséről is, ezt azonban a Legfelsőbb Bíróság alkotmányellenesnek nyilvánította a következő évben. Vagyis a demokraták egyetlen reformtervüket sem tudták megvalósítani, csak a hadiflotta modernizálása terén értek el eredményeket.

1894 nyarán több száz munkanélküli vonult Ohióból Washingtonba, hogy közmunkaprogramok megindítását követelje. A látszólag társadalmi forradalommal fenyegető tömegmozgalom groteszk módon ért véget: a felvonulók vezetőjét, Jacob S. Coxey-t letartóztatták, mert Washingtonban a park fűvére lépett, követői pedig szétoszlottak. A Pullmann cég vasúti munkásainak chicagói sztrájkját, mely a 25%-os bércsökkentés miatt tört ki, már nem lehetett ilyen könnyen leszerelni. A munkanélküliek és a sztrájkolók két napon át gyűjtogattak Chicagóban, amíg a hadsereg közbe nem avatkozott.

Elnöki időszakának lejárta után Cleveland a New Jersey-i Princetontban telepedett le, előadásokat tartott a Princeton Egyetemen, s 1904-ben az egyetem vezető testületének elnökévé is megválasztották. ♦

Cleveland volt az első elnök, akinek esküvőjét a Fehér Házban rendezték

